

F

oto en memo

De Grintwal

Uitgave - La Rivière & Voorhoeve - Zwolle No. 2829

Grintwal - Hasselt.

firma

Nummer 6

Inhoud

Hasselt vervulde in de negentiende en begin twintigste eeuw een belangrijke rol in de overslag van bouwmaterialen.

Begin van twintigste eeuw. Hasselt vervulde toen nog een belangrijke functie in het vervoer over water. Hier werden ladingen overgebracht van kleine naar grote schepen en andersom. Zo was dat met turf, maar zo was dat ook met basalt, zand en grint. De turf werd meestal in de haven de Beer overgeslagen. Zand en grint op andere plaatsen. De plekken waar de opslag plaatsvond gingen op den duur de naam van de opgeslagen bouwmaterialen dragen. Zo werd het gebied voor het huidige Justitie Bastion voorheen het

zanddepot genoemd en dat voor het Eiland ging op termijn de naam Grintwal dragen. Op de foto is op de achtergrond een berg grint te zien. De losplaats was overigens niet altijd even gemakkelijk bereikbaar. Bij hoog water stond een deel of soms het gehele terrein blank. Bij extreem weer kon zelfs het water tot de resten van de stadsmuur reiken. De rivierbedding had zich dan aardig verbreed. Schepen konden dan ook moeilijk aanleggen. De bedrijven die zich met de op- en overslag van bouwmaterialen bezighielden waren de

Weener uit Zwolle en de firma's Van der Kamp en Kuiper, de firma Vale uit Arnhem en de Rotterdamsche Basaltmaatschappij. Andere overslagterreinen lagen aan de overkant van het Zwartewater. Aan de kade ligt een tweetal schepen. Het ene is nog geladen en het achterste schip is inmiddels gelost. Dat lossen gebeurde door een aantal sjouwerlieden.

In de jaren dertig werd op dat deel van de Grintwal dat grensde aan de terreinen van de Hasselter Overslag de mastenmakerij van de

Colofon

Foto en memo

© dr. F.W. Schmidt

Foto's: afkomstig uit de eigen collectie
Tekst: Frits Schmidt

Zo zag Hasselt er eind negentiende tot aan het midden van de twintigste eeuw uit

Ysgang op het Zwartewater bij Hasselt

lig-

Gerrit Schmidt gevestigd. Bovenstaand idyllisch plaatje laat de Grintwal in de winter zien. Aan de kaai ligt een aantal met turf geladen schepen te overwinteren. Op de foto is duidelijk te zien dat een echte kade ontbrak. Eerder kon van een

zacht glooiend geheel gesproken worden. De meeste schippers die in Hasselt domicilie hadden, probeerden in Hasselt te overwinteren. Ze waren dan niet alleen dichter bij hun familie, maar konden dan ook profiteren van de in Hasselt gehanteerde lagere

gelden. De foto toont wat ijsgang op het Zwartewater. Dat gebeurde in de eerste helft van de twintigste eeuw vaker dan in de tweede helft. Zeker voor kleinere zeilschepen of schepen met een beperkt motorvermogen was er dan veelal geen doorkomen aan.

Dat niet alle schepen over voldoende eigen vermogen beschikte, laat de foto hieronder zien. Een stoomsleepboot heeft een aantal andere schepen op sleeptouw. Op de achtergrond is de Hasselt Overslag te zien. De foto geeft eveneens een goed beeld van de toenmalige scheepvaart-drukte op het Zwartewater.

(Gezicht op den grintwal.)

Zwartewater bij Hasselt.